

KAYNAKLARIMIZIN VERİMLİ KULLANIMI

- İnsan hayatını destekleyen ve ekonomik faaliyetlerde kullanılan her madde bir kaynaktır. Tüketim alışkanlıklarımız doğrultusunda gün içinde birçok kaynağa ihtiyaç duyarız.
- Bunlardan bazıları şunlardır:
 - ✚ Beslenmemiz için gereken kaynaklar
 - ✚ Ev ve okulda kullandığımız eşyaların üretimi için gerekli kaynaklar Kıyafetlerin üretilmesi için gereken kaynaklar
 - ✚ Elektronik cihazlarımızı çalıştırabilmek için gereken kaynaklar
 - ✚ Kullandığımız suyu veya bulunduğumuz ortamı ısıtmak için gereken kaynaklar
 - ✚ Hava, kara, deniz veya demir yoluyla bir yerden bir yere gitmek için gereken kaynaklar
 - ✚ Doğa, insanların temel ihtiyaçlarını karşılayan doğal kaynaklara sahiptir.
- İnsanlar; kendi aklı, emeği ve tekniğinin ürünü olmayan bu doğal kaynaklardan geçmişten günümüze kadar çeşitli biçimlerde faydalanarak yaşamını sürdürmüştür.
- Bunlardan bazıları
 - ❖ **toprak, su, ormanlar, madenler, bitkiler, güneş ve rüzgâr**dır.
- Doğal kaynaklar **yenilenebilir** ve **yenilenemez** olarak sınıflandırılmaktadır

- Doğal kaynaklar, insan hayatının vazgeçilmez unsurları arasında yer almaktadır.
- İnsanlar, geçmişten günümüze mevcut kaynaklardan çeşitli şekillerde yararlanarak ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlardır.
- İlk çağlardan itibaren kullanımında büyük değişimlerin yaşandığı doğal kaynakların günümüzdeki kullanım alanları çeşitlenmiş ve kullanım oranı artmıştır.
- Bunun temel sebeplerinden biri doğal kaynakların ekonomik faaliyetlerde ham madde olarak kullanılmasıdır.
- İnsan nüfusunun hızla artması da doğal kaynak tüketiminin artmasının diğer bir sebebidir.
- Aşağıda verilen bazı doğal kaynakların ekonomik faaliyetlerdeki kullanımlarını inceleyiniz.

TOPRAK:

- Eskiden olduğu gibi günümüzde de **çanak çömlek** yapımında kullanılan **toprak**;
- ayrıca **tarım, seramik, fayans, cam, kiremit, tuğla ve çimento** üretiminde kullanılan doğal kaynağımızdır .

SU:

- Geçmişte genellikle içme, temizlik, tarım amaçlı kullanılan su kaynakları, günümüzde enerji üretiminde oldukça önemli bir yere sahiptir.
- Enerjinin elde edilmesi, akarsular üzerinde kurulan hidroelektrik santralleri ile gerçekleşmektedir.
- **Su**; turizm, balıkçılık, ulaşım ve sanayi gibi ekonomik faaliyetlerde de önemli bir kaynaktır.

ORMAN:

- Ormanlar, yağışların düzenli ve yeterli olduğu alanlarda görülür.
- Geçmişte konut, gemi, ev eşyası yapımı ve ısınma gibi alanlarda kullanılan ormanlar; günümüzde kâğıt üretimi, mobilya, ilaç, kozmetik gibi alanlarda kullanılmaktadır.
- Canlılar için oksijen kaynağı, yabani hayvanlar için de yaşam alanı olan ormanlar, dinlenme ve doğa yürüyüşü amacıyla da kullanılabilir.

MADENLER:

- **Madenler**, sanayi faaliyetlerinde kullanılan doğal bir kaynaktır.
- Madenler; demir çelik, boya, otomotiv gibi sanayi alanlarında ve elektrik, elektronik araçların üretiminde ham madde olarak kullanılır.
- Bazı madenlerin çeşitli kullanım alanları vardır.
Örneğin bor; roket yakıtı, sabun, deterjan ve ısıya dayanıklı cam yapımında kullanılmaktadır.

- Kaynaklar sadece insanlar için değil, doğada yaşayan diğer canlılar için de gereklidir. Örneğin güneş, su, toprak gibi kaynaklar olmasa yaşam olmazdı.

- Sınırsız olmayan bazı doğal kaynakların verimsiz kullanımının doğa ve insan üzerindeki etkileri gün geçtikçe artmakta ve telafi edilemez sonuçlara neden olabilmektedir.
- Dünya nüfusunun artması ve ihtiyaçların çoğalıp çeşitlenmesi ile doğal kaynaklara duyulan gereksinim de artmaktadır.
- Bu durum, günümüzde doğal kaynakların hızla tüketilmesine neden olmaktadır. Doğal kaynakların hızlı ve bilinçsiz tüketimi ile doğal dengenin bozulması, iklim değişikliği, kuraklık, bitki ve hayvan türlerinin yok olması gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır.
- Bu durum kaynakların israf edilmeden dikkatli ve verimli kullanımının önemini gündeme getirmektedir.
 - ❖ Dünya Su Günü, Birleşmiş Milletlerin aldığı bir karar ile 1993'ten bu yana her yıl 22 Mart'ta kutlanmaktadır.
 - ❖ 22 Mart Dünya Su Günü'nün amacı, kısıtlı tatlı su kaynaklarının verimli kullanılması konusunda bireysel ve toplumsal bilinci yükseltmektir.
 - ❖ Bu noktada sürdürülebilir çözümlerin öneminin vurgulanması için 22 Mart'ta birçok etkinlik düzenlenir.
- Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi doğa ile yaşam arasındaki dengenin hızla bozulmasına neden olmaktadır.
- Teknolojinin gelişmesiyle bir yandan doğal kaynaklardan daha çok yararlanılırken diğer yandan doğa kirletilmekte ve doğanın dengesi bozulmaktadır.
- Doğal dengenin bozulmasına neden olan atıklar, doğal sistem tarafından temizlenemediği için insanlığı tehdit edecek çevre sorunlarına dönüşmüştür.
- Bu yüzden doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, atık yönetimi ve eski ürünlerin dönüştürülmesi kaynak ve enerji tasarrufu için oldukça önemlidir. Bunlarla birlikte hızlı yenilenebilir ve çevre dostu ürünler kullanmaya dikkat edilmelidir.

- Her atık çöp değildir. Atıkların bir kısmı yeniden kullanılabilir, ham madde olarak tekrar değerlendirilebilir.
- Hiçbir şekilde yeniden kullanılamayacak olanlar ise çöp olarak nitelendirilemez.

GERİ DÖNÜŞEBİLEN ATIKLAR	GERİ DÖNÜŞEMEYEN ATIKLAR
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kağıt ✚ Plastik ✚ Cam ✚ Metal 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kauçuk ✚ Çiklet ✚ Eskimiş tekstil ürünleri ✚ Lastik ✚ Porselen tabak

- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; israfın önlenmesi, doğal kaynaklarımızın daha verimli kullanılması, atık oluşumunun engellenmesi veya en az seviyelere indirilmesi; atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrılarak geri dönüşüme kazandırılması amacıyla önemli çalışmalar yapmaktadır.
- Bunlardan biri de “**Sıfır Atık**” projesidir.

- Ülkemiz, Sıfır Atık projesi çalışmaları ile dünyaya örnek olmuştur. Ülkemizin iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilir kalkınma planları kapsamında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kuruluna sunduğu “**Sıfır Atık**” kararı kabul edildi.
- Böylece Sıfır Atık projesi BM Genel Kurulu kararıyla desteklenmiş oldu. Genel Kurul, bu kararla **30 Mart'ı Uluslararası Sıfır Atık Günü** olarak ilan etti.